

تشکیل قراردادهای الکترونیکی

از طریق نمایندگان هوشمند

www.ketab.ir

کد ۱۴۴۷

- سرشناسه : مجنونی، سیما، ۱۳۷۵ -
- عنوان و نام پدیدآور : تشکیل قراردادهای الکترونیکی از طریق نمایندگان هوشمند/مولف سیما مجنونی.
- مشخصات نشر : تبریز: انتشارات اوستا، ۱۳۹۸.
- مشخصات ظاهری : ۸۴ص.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۰۱-۸-۶
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- موضوع : قراردادهای الکترونیکی
- موضوع : Electronic Contracts
- ده بندی کنگره : ۱۳۹۶ ۵۳/۹۱/۸۶ KMHA
- رد بندی دیویی : ۳۴۶/۵۵۰۲۰۲۸۵
- شماره شابک ملی : ۵۱۰۷۶۷۳

- نام کتاب: تشکیل قراردادهای الکترونیکی از طریق نمایندگان هوشمند
- تألیف: سیما مجنونی
- ناشر: انتشارات اوستا
- حروفچینی: واحد کامپیوتر انتشارات اوستا
- تیراژ: ۱۰۰۰
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸
- صحافی: فروش
- قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۷۰۱-۸-۶

ISBN: 978-600-9701-8-6

مراکز پخش و فروش: انتشارات فروش

- دفتر و فروشگاه مرکزی: تبریز- خیابان امام خمینی، نرسیده به چهارراه آبرسن، ساختمان تشریفات
- تلفن: ۳۳۳۶۹۵۲۵ (۰۴۱)
- دورنگار: ۳۳۳۵۷۰۶۱ (۰۴۱)
- دفتر پخش تهران: ۶۶۴۶۱۴۶۰ (۰۲۱)
- فروشگاه اینترنتی: www.forouzeshe.com

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
	فصل اول: کلیات نمایندگی
۱۷	گفتار اول: معنا و مفهوم نمایندگی
۱۷	بند اول: معنا و مفهوم نمایندگی
۱۷	۱- مفهوم لغوی نمایندگی
۱۷	۲- مفهوم اصطلاحی نمایندگی
۲۰	بند دوم: تاریخچه نمایندگی
۲۰	تاریخچه نمایندگی
۲۳	گفتار دوم: اختیارات و وظایف نمایندگان
۲۳	بند اول: اختیارات نمایندگان
۲۴	بند دوم: وظایف نمایندگان
۲۵	۱- عمل کردن به مصلحت اصیل
۲۶	۲- عدم وجود منافع متضاد

- ۳- عدم کسب منافع شخصی ۲۶
- ۴- عدم افشای اسرار محرمانه ۲۷
- ۵- حساب دادن به اصیل ۲۷
- بند دوم: اختیارات و وظایف اصیل ۲۸
- بند اول: وظایف اصیل ۲۸
- وظیفه‌ی پرداخت ۲۸
- وظیفه‌ی جبران ۲۹
- وظیفه‌ی پرداخت رینه ه ۲۹

فصل دوم: نمایندگی الکترونیکی

- ۱- نمایندگی الکترونیکی ۳۲
- ۱-۳- مفهوم نمایندگان الکترونیکی ۳۲
- ۲-۳- ویژگی‌های نمایندگان الکترونیکی ۳۷
- گفتار چهارم: شخصیت حقوقی ۳۹
- گفتار پنجم: قراردادی الکترونیکی ۴۲
- گفتار ششم: اشکالات قراردادی در خصوص قراردادهای منعقد شده از سوی نمایندگان الکترونیکی ۴۳
- ۱- نظریه‌ی اعطای شخصیت حقوقی ۴۷
- ۲- ودیعه بانکی ۴۸
- ۳- نظریه‌ی بیمه‌گذاری ۴۸

- ۴- نظریه‌ی عاملیت اخلاقی ۵۲
- ۵- نظریه‌ی نمایندگان الکترونیکی بعنوان ابزار صرف ۵۵
- ۶- نظریه‌ی ایجاب یک‌جانبه ۵۸
- ۷- نظریه‌ی عینی یا ذهنی ۶۰

فصل سوم: اتخاذ دیدگاه متناسب در توجیه وضعیت نمایندگان هوشمند

- گفتار اول ۶۵
۱. ماهیت وب‌سایتها و نقش نماینده‌ی هوشمند در آنها ۷۰
- گفتار دوم ۵۷
- ۲-۲- مفهوم خطا، انواع آن و آثار آن در تخصیص ریسک ۷۰
- گفتار سوم: واکنش مقررات مختلف در خصوص ماهیت نماینده‌ی هوشمند ۸۰

پیشگفتار

در سال ۱۹۸۱ یک مرد ۳۷ ساله‌ی ژاپنی که در شرکت موتور سازی مشغول بکار بود، توسط یک ربات هوش مصنوعی کشته شد. ربات مشغول انجام فعالیت خود بود که ناگهان کار خود را تهدیدی علیه فعالیت خود تلقی کرد و با اخطار تهدید به مرد، به او حمله کرد. وی را به کنار دستگاه دیگر هل داد. مرد فوراً کشته شد. ربات با پیغام به پایان رساندن وظیفه‌ی خود این عمل را انجام داده بود. بر خلاف تصور، این موضوع، صرف یک داستان خیالی نبود و حتمی‌بایست مداخله می‌کرد. نخستین پرسش این بود که آیا هوش مصنوعی ممکن است؟ پاسخ به این پرسش ریشه در بررسی ماهیت ذهن داشت. آغازین طلیعه را در خصوص هوش مصنوعی، می‌توان در نظریه‌ی محاسباتی ذهن توماس هابز یافت. رنه دکارت نیز موضوع "اندیشیدن" ماشین‌ها را مطرح کرد.

تحولات قرون اخیر محدوده‌ی تفکر بشر را گسترش داد. بتدریج با گسترش سریع فناوری، ظهور ایمیل، کامپیوترهای شخصی و ربات‌های پیشرفته، موضوع ماهیت هوش مصنوعی در راس مطالعات اندیشمندان قرار گرفت. با این همه، هنوز این پرسش مطرح بود که آیا هوش مصنوعی قابل تصور است؟ آیا ذهن انسان بمثابه‌ی سیستم پردازش اطلاعات و عمل تفکر وی همچون عمل محاسباتی می‌باشد؟ بیشتر مباحثات عصر جدید

ریشه در آزمون آلن تورینگ دارد. امروزه هوش مصنوعی در زمینه‌ی تجارت الکترونیکی توسعه‌ی فراوانی یافته است. یکی از کاربردهای مهم هوش مصنوعی، انعقاد قراردادهای توسط نمایندگان هوشمند است. بدون شک، در قرن جدید، فناوری اطلاعات هر جنبه از زندگی بشر را فراگرفته است. امروزه این موضوع قابل تصور نیست که کسی بتواند زندگی خود را بدون ارتباط با تکنولوژی بگذراند. گسترش این فناوری اطلاعات، دنیای جدیدی به نام جهان نمایندگی ایجاد کرده است. هیچ کس نمی‌تواند در این دنیای پیچیده تمام مسئولیت‌ها را به تنهایی انجام دهد. بعلاوه، مسئولیت‌های بفرنج بشر در عصر ارتباطات، او را ناگزیر از واگذاری وظایف به نمایندگانی نموده تا با سرعت و صرفه‌جویی در زمان این اعمال را بجا آورند. از آنجا که محیط الکترونیکی حاوی حجم زیادی از داده‌ها و اطلاعات است و اشخاص به دنبال صرفه‌جویی در زمان هستند، بخشی از کارهای خود را با واگذاری نیابت به دیگران انجام می‌دهند. در این صورت، به استاندارد مهم تجارت یعنی سرعت و امنیت با اطمینان بیشتری برآورده می‌گردد. به این حال بکارگیری واژه‌ی نماینده در حقوق موجب ابهاماتی گردیده است. برای حقوقدانان بکارگیری واژه‌ی

۱- در این آزمون یک شی مصنوعی با یک انسان وارد رقابت در خصوص پاسخ به سوالات پرسشگر می‌گردد. پرسشگر بدون اینکه بداند کدام یک انسان و کدام یک مصنوع است بر اساس پاسخ به پرسش‌ها تصمیم می‌گیرد. هریک از دو گروه از عهده‌ی آزمون برآید، شایستگی نامگذاری "باهوش" را دارد.

نماینده، اعمال قواعد و مقررات حقوقی را خاطرنشان می‌سازد. چرا که نمایندگی رابطه‌ی حقوقی میان اصیل و نماینده است که نماینده می‌تواند قراردادی به نام و به حساب اصیل ببندد و آثار آن به اصیل برسد. بنابراین نمایندگی قرارداد است و طرفین قرارداد باید اهلیت و شایستگی برای انعقاد قرارداد را دارا باشند. بعلاوه قرارداد حاوی عنصر قبول می‌باشد، قبول نیز مستلزم شخصیت است. از سویی دیگر ضرورت وجود دو شخص به عنوان طرفین قرارداد که در فرایند انعقاد قرارداد دخالت دارند، در رابطه با نمایندگان الکترونیکی که حقوق، مشخصیتی برای آن‌ها قائل نیست، اشکالات جدیدی را مطرح می‌سازد. بنابراین این سؤال مطرح می‌گردد؛ چنانچه قراردادی توسط نماینده‌ی الکترونیکی منعقد گردد احراز قصد نمایندگی الکترونیکی چگونه ممکن است؟

فقدان اهلیت، فقدان شخصیت را بدنبال دارد. بر این اساس، تنها اشخاص حقیقی و حقوقی قادر به انعقاد معاملات الزام‌آور می‌باشند. این حال توسعه بهره‌گیری از واسطه‌های الکترونیکی در معاملات تجاری، ضرورت توجیه نقش آن‌ها را در فرایند انعقاد معاملات پررنگ‌تر می‌سازد. اعتبار قراردادهای منعقد شده توسط نمایندگان الکترونیکی نیازمند بررسی راه‌حل‌های مناسب در رابطه با اشکالات قراردادی می‌باشد. فقدان اهلیت

۱- کاتوزیان، امیرناصر. (۱۳۹۲). اعمال حقوقی (قرارداد، ایقاع) (چاپ دهم). تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۲۵.

۲- السان، مصطفی. (۱۳۹۲). حقوق تجارت الکترونیکی (چاپ دوم). تهران: انتشارات سمت، ۳۴.

نمایندگان الکترونیکی در انعقاد معامله باعث بروز اشکالات قراردادی فراوانی می‌گردد. نظریه پردازان دیدگاه‌های متفاوتی در خصوص توجیه قراردادهای الکترونیکی ارائه داده‌اند، با این حال هیچ یک از این نظریات به تنهایی پاسخگوی اشکالات قراردادی نیست. بنابراین چگونه از میان نظریات متفاوت، راه حل مناسب را برگزینیم؟ در انتخاب راه حل چه عوامل نقش پراهمیت ایفا می‌کند؟ از جنبه‌ی کلی چگونه می‌توان با گسترش روزافزون این نمایندگان به خصیّت حقوقی را به آن‌ها اعطا نمود؟ تمام این موضوعات بغرنج و پیچیده نیازمند قیاس و تعطفی است تا علاوه بر رعایت حقوق عامل هوشمند، حقوق کاربران را نیز رعایت نماید.

در این کتاب کوشش شده است تا با بررسی نظریات گوناگون در خصوص ماهیّت نمایندگان الکترونیکی در کنار نظریه‌ی اقتصادی مبتنی بر تخصیص عادلانه‌ی ریسک، مسئولیّت ناشی از خطای نمایندگان الکترونیکی بر عهده‌ی کسی باشد که با کمترین میزان هزینه، ریسک ناشی از خطرات معامله را بردوش بگیرد.

کتاب حاضر پایانامه‌ی کارشناسی اینجانب است که در دانشگاه تبریز به پایان رسیده

است.

در پایان لازم است از ریاست محترم انتشارات فروزش و کلیه‌ی مسئولان و کارکنان
کوشای این انتشارات و تمامی بزرگواران، مادر، خواهر عزیزم و پدرم که در به ثمر رسیدن
این کتاب مرا یاری نموده‌اند، قدردانی نمایم.

سیما مجنونی

www.ketab.ir